

AUTOALAN KESKUSLIITTO

AUTOTUOJAT
JA -TEOLLISUUS

Liikenne- ja viestintäministeriö
Joel Karjalainen, joel.karjalainen@lvm.fi
Erik Asplund, erik.asplund@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi

29.3.2018

Viite: Lausuntopyyntö LVM/1051/03/2017

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Autoalan Keskusliitto ry sekä Autotuoja- ja -teollisuus ry kiittävät mahdollisuudesta tutustua hallituksen esitysluonnokseen, joka koskee ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain muuttamista. Kokonaisuutena esitys parantaa katsastustoiminnan kilpailuedellytyksiä ja hyödyttää kuluttajia, kuljetusyrityksiä ja liikennöitsijöitä. Olemme koonneet lausuntoomme autoalan näkemyksiä lakiluonnoksesta sekä muutamia muutosehdotuksia, jotka liittyvät katsastajien koulutukseen ja pätevyysvaatimukseen sekä raskaiden ajoneuvojen katsastusta poikkeuksellisin edellytyksin koskeviin rajoituksiin.

Lain ehdottamat katsastustoimintaa koskevat muutokset ovat yleisesti alalle tervetulleita

Siirtyminen toimijakohtaisiin katsastuslupiin on hyvä uudistus, jonka myötä katsastustoiminnan tarjoaminen on joustavampaa ja uusien toimipaikkojen perustaminen on kysynnän muuttuessa helpompaa. Ratkaisu on lisäksi katsastustoimijoille hallinnollisesti kevyempi. Tarjoamisveloitteen poisto parantaa yritysten mahdollisuutta tarjota henkilöautokatsastuksia ja muita yleisimpiä katsastuksia sekä pienentää yritysten investointitarpeita.

Tilavaatimusten keveneminen helpottaa samalla katsastusten järjestämistä ja ajoneuvojen huoltopalveluja tarjoavien yritysten toiminnan laajentamista katsastuspalveluihin. Toimijakohtaisten katsastuslupien ja tilavaatimusten kevenemisen voidaan perustellusti olettaa alentavan katsastushintoja.

Pidämme ns. testiautotoiminnan säädösperustan selkeyttämistä perusteltuna. Testaustoiminnan tulisi olla läpinäkyvää ja sen tulisi kyetä mittaamaan aidosti katsastuksen laatua. Testikäytännöt tulisi mahdollisuuksien mukaan suunnitella yhdessä alan toimijoiden kanssa, jolloin laadunvalvonta on läpinäkyvää myös katsastusalan toimijoille.

Myös hallituksen ehdotus katsastajien jatkokoulutukseen pääsemisen helpottamiseksi on tervetullut. Ehdotamme lisäksi, että liikenne- ja viestintäministeriö uudistaisi samalla erillisen asetuksen ajoneuvojen katsastushenkilöstön jatkokoulutuksesta ja muusta ammattitaidosta (6.3.2014/199) siten, että katsastuskoulutuksissa voitaisiin käyttää nykyaikaisia opetusmenetelmiä, kuten esimerkiksi verkko-opetusta.

Muutosehdotukset

Ehdotamme lakiluonnokseen seuraavia yksilöityjä muutoksia:

8 § Lupa raskaiden ajoneuvojen katsastukseen poikkeuksellisen edellytyksin

Laissa ehdotetut muutokset hyödyttäisivät suurinta osaa katsastuksen piirissä olevista ajoneuvoista, mutta ne vähentäisivät todennäköisesti raskaan kaluston katsastusten tarjontaa. Uudehkot kuorma- ja linja-autot ovat raskaassa tuotantokäytössä ja niiden huoltopalvelujen tavoitteena on taata, että kalusto olisi aina parhaassa mahdollisessa kunnossa. Huoltoväli määräytyy ajoneuvon yksilöllisten käyttöolosuhteiden mukaisesti ja huolto-ohjelmat ovat kattavia ja ennakoivia, sillä ajoneuvon vikaantuminen aiheuttaa kuljetusyrityksille mittavia taloudellisia tappioita.

Katsastuslain 8 §:n mukaisesti raskaiden ajoneuvojen katsastuslupa voidaan poikkeuksellisin edellytyksin myöntää hakijalle, jonka toimipaikan tilat tai laitteet eivät vähäisissä määrin täytä laissa edellytettyjä vaatimuksia. Poikkeustilanteet on laissa rajattu tilanteisiin, joissa katsastuspalvelujen tarjonta on puutteellista.

Ehdotamme lain 8 §:n muuttamista siten, että laki mahdollistaisi ns. raskaan kaluston huoltokatsastukset, joissa raskaan kaluston vuosikatsastus voitaisiin tehdä laajennetun määräaikaishuollon yhteydessä uudehkoille, esimerkiksi alle 6-vuotiaille, kuorma- ja linja-autoille. Raskaan kaluston huoltokatsastusten toimivuutta ja laatua voitaisiin selvittää kokeiluluonteisena pilottina lain 8 §:n poikkeustilanteiden rajausta koskevaa muotoilua muuttamalla. Muutos vähentäisi merkittävästi liikennöitsijöiden kustannuksia, joita aiheutuu, kun ajoneuvo on pois tuotantokäytöstä katsastuksen vaatimana aikana.

Määräaikaishuolloissa havaitaan myös helposti autoon tehdyt laittomat lastutukset ja pakokaasujen puhdistuslaitteistojen purkamiset, jotka katsastuksissa voivat jäädä huomaamatta. Huoltokatsastukset parantaisivat myös autojen tieliikennekelpoisuuden valvontaa – esimerkiksi automallikohtaiset tekniset ratkaisut päästöjen vähentämiseksi tunnetaan parhaiten autonvalmistajan omassa merkkihuollossa. Lisäksi muutoksella turvattaisiin ja helpotettaisiin raskaan kaluston katsastuksia harvaan asutuilla seuduilla.

17 § Katsastajan ammattitaitovaatimukset

Hallituksen esityksessä rinnastetaan toisiinsa ammattitaidon mittaamisessa kaksi erimitallista seikkaa. Ei ole olemassa mittareita, joilla voitaisiin verrata kokemusta ja osaamista toisiinsa. Esityksen perusteluna on ollut ammattitutkinnon suorittamiseksi vaadittava kolmen vuoden kokemus tai vastaava osaaminen. Kolmen vuoden kokemus on ollut ainoastaan ajatuksellisena mittarina siten, että yleisesti on pidetty tavanomaisena saavuttaa ammattitutkinnon suorittamiseksi riittävä ammatillinen osaaminen noin kolmen vuoden työkokemuksella.

Ehdotamme, että esitystä muutetaan siten, että siitä poistetaan osaamisen rinnastaminen kokemukseen poistamalla sanat ”tai osaamista”. Vaikka on tiedossa, että pelkkä ajan kuluminen eli kokemuksen saaminen ei takaakaan osaamista, niin kokemusta on yleisesti hyväksyttyä käyttää mittarina sen selkeyden ja yksiselitteisyyden johdosta.

19 § Katsastajan jatkokoulutus

Lain 19 §:ssä on vastaavalla tavalla kuin 17 §:ssä rinnastettu toisiinsa kokemus ja osaaminen. Esitämme, että poistetaan hallituksen esityksestä sanat ”tai osaamista”.

Kunnioitavasti,

Pekka Rissa
toimitusjohtaja, Autoalan Keskusliitto ry

Tero Kallio
toimitusjohtaja, Autotuoajat ja -teollisuus ry